

N:o 36.

Af Herr **Wærn**: *Angående tillökning i det af Kongl. Maj:t föreslagna understöd åt en tillernad vetenskaplig expedition till Norra Ishafvet.*

Uti nådig proposition N:o 10 af den 18 sistlidne Januari angående understöd åt en tillernad vetenskaplig expedition till norra ishafvet, har Kongl. Maj:t, som medgifvit att det befäl, underbefäl och manskap af flottan, hvilket kan komma att i expeditionen deltaga, må under tiden åtnjuta enahanda förmåner som under kommendering å flottans fartyg, täckts föreslå Riksdagen

dels att, till godtgörande af kostnaderna för det för expeditionen afsedda ångfartygets försättande i sjödugligt skick å flottans varf i Carlskrona, för år 1879 anvisa ett belopp af 25,000 kronor,

dels ock att Riksdagen ville för sin del medgifva, att den proviant och den utredning i öfrigt, som Kongl. Maj:t kan finna skäligt låta expeditionen från flottans förråd utbekomma, må först efter fartygets återkomst i enlighet med då upprättad liquid af Professor Nordenskiöld ersättas.

De förmåner, som härigenom skulle beredas detta storartade och nationela företag, till hvars understöd Kongl. Maj:t så högsinnadt bidragit och inbjudit Riksdagen, äro emellertid ej fullt de samma som af Professor Nordenskiöld blifvit begärda och som kommit tvänne föregående expeditioner till Ishafvet till godo. Och då nu till min kunskap kommit, dels att verkligt behof af ökning, i hvad som blifvit föreslaget, förefinnes och dels att den inskränkning, som skett, i viss mån varit föranledd af ett numera upplyst missförstånd angående storleken af de för Professor Nordenskiöld tillgängliga resurser,

Bih. till Riksd. Prot. 1878. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 8 Häft.

så anser jag mig böra föreslå den förhöjning i anslag och förmåner, som erfordras för att expeditionen skall kunna komma till stånd, utan att något, som för dess betryggande vore behöfligt, försummas eller Professor Nordenskiöld åläggas förbindelser, hvilka han icke med tryggt medvetande att kunna uppfylla nu kan åtaga sig.

De förmåner, som kommit föregående expeditioner till godo, och som icke nu blifvit föreslagna äro: aflöning till den expeditionen medföljande läkaren och fartygets förseende med nödigt kolförråd och proviant, i den mån Kongl. Maj:t kan finna skäligt låta den från flottan utlemnas, kostnadsfritt i stället för, som Kongl. Maj:t föreslagit, mot framdeles skeende ersättning.

Om nödvändigheten deraf, att en expedition sådan som denna åtföljes af en skicklig läkare, kan endast vara en mening, och då erhållandet af det derför nödiga anslaget är för denna liksom för föregående expeditioner erforderligt, hemställer jag värdsamt,

att Riksdagen ville dertill anslå 3,500 kronor för hvarje år expeditionen kommer att upptaga, dock ej utöfver 7,000 kronor.

Skälet dertill, att icke kostnadsfritt erhållande af kol och proviant redan af Förvaltningen af sjöärendena tillstyrkts, är att återfinna i Förvaltningens yttrande:

“Att den ansåg expeditionen väl förtjent af medverkan från flottans sida, dock icke i vidsträcktare mån än som öfverensstämde med ändamålet för dess anslag.“ Men den pligt att tillse, att dessa anslag uteslutande för flottan användas, som för Förvaltningen varit vid ärendets bedömande bjudande, kan icke för Riksdagen vara bindande eller hinderlig för dess medgifvande af tillräckligt understöd för ett företag af det omfång och den nationela vikt, som det ifrågavarande. Och om med Riksdagens samtycke kol och proviant från Kongl. Maj:ts flotta utlemnas till en expedition, som icke i sin helhet och hvad alla dess deltagare angår uppfyller det vilkor af öfning af flottans personal, för hvilket de vanliga sjöexpeditionerna utrustas, så lär Riksdagen säkert i den mån tillgångarne derigenom tidigare medtagas äfven tidigare lemna de för deras fyllande nödiga anslag. Kongl. Vetenskapsakademien har på det varmaste förordat, att Professor Nordenskiölds hemställan, i hvad den afsåge proviant och fartygets förseende kostnadsfritt med så mycket stenkol som utrymmet ombord medgäfvé, måtte i sin helhet beviljas och att Chefen för Kongl. Sjöförsvarsdepartementet vid underdånig föredragning af ärendet för Kongl. Maj:t i denna del icke tillstyrkt Kongl. Maj:t att af Riksdagen äska medel äfven till betäckande af kostnaderna för fartygets förseende med erforderliga förråd i samma mängd, som kommit två föregående expeditioner till godo, synes detta hafva skett under det antagande att tillgångar

till liquiden efter fartygets återkomst kunna genom dess försäljning beredas. Denna tillgång har emellertid redan blifvit tagen i beräkning för bestridandet af expeditionens öfriga kostnader, i det att nemligen, såsom af bifogade kostnadsförslag synes, i detsamma upptagits förlust af $\frac{1}{3}$ af Vegas värde vid fartygets återförsäljning. Och till mer än $\frac{2}{3}$ af dess inköpspris lär väl värdet af ett från en flerårig ishafsfärd återkommet fartyg ej böra uppskattas.

Då således inga resurser, utöfver hvad som redan för expeditionens öfriga kostnader blifva beräknadt, förefinnas för återgäldandet af de förråd, hvilka af Professor Nordenskiöld blifvit begärda, så hemställer jag värdsamt,

att Riksdagen ville besluta att för sin del medgifva, att den proviant och den utredning i öfrigt, som Kongl. Maj:t kan finna skäligt låta expeditionen på samma sätt som för 1868 och 1872—73 årens expeditioner af Kongl. Maj:ts flotta utbekomma, må emot redovisningsskyldighet, men utan förbindelse att ersätta hvad som för expeditionen åtgått, till Professor Nordenskiöld utlemnas; dock att kostnaden för de särskilda förmåner, som härigenom skulle expeditionen beredas, i intet fall må öfverstiga 10,000 kronor.

Stockholm den 12 Mars 1878.

C. Fr. Wærn.
